

REFERAT

af

Møde i Udviklingspolitisk Råd

den 28. april 2014

- Til stede: Professor Georg Sørensen, Århus Universitet (Formand)
Generalsekretær Vagn Berthelsen, IBIS
Programkoordinator Rolf Hernø, Care Danmark
Vibeke Tuxen, Civilsamfund i Udvikling, CISU
Sektionsleder Julie Koch, Red Barnet
Instituteder Helle Samuelsen, Københavns Universitet
Instituteder Niels Elers Koch, Københavns Universitet t.o.m. pkt. 3
Direktør Nanna Hvidt, DIIS
Konsulent Jens Erik Ohrt, LO
Chefkonsulent Tine Bork, Håndværksrådet
- Forud for mødet var der fremsendt skriftlige kommentarer fra
Direktør Thomas Bustrup, Dansk Industri,
Direktør Jan Laustsen, Landbrug & Fødevarer
Generalsekretær Henrik Stubkjær, Folkekirkens Nødhjælp
- Udenrigsministeriet: Handels- og udviklingsminister Mogens Jensen
Direktør for udviklingspolitik Martin Bille Hermann
Chef for Center for Global Udvikling og Samarbejde Morten Jesper-
sen
Nathalia Feinberg, Dorte Chortsen og Mette Brink Madsen (UGS)
- Mikael H. Winther, Ulrich Sørensen, Odd Sinding, Helene Storm,
pkt. 2
Geert Aagaard Andersen, Kira Sindbjerg, Vivian Kuijpers, Birgitte
Markussen, Nicolaj A. Hejberg og Peter Bøgh Jensen, pkt. 3
Ulla Næsby Tawiah, Jens Kåre Rasmussen og Jane W. Rosales, pkt. 4
Tove Degnbol, Lasse Møller og Henrik Vistisen, pkt. 5
Ib Petersen, Mia Steninge, Jeppe Mathias Helsted, Jesper Andersen,
Lise Abildgaard Sørensen, Frode Neergaard, Erik Næraa-Nicolajsen
og Anne Meldgaard, pkt. 6
Kaare Baarslev, Maria Ulff-Møller og Tove Degnbol, pkt. 7
Ulla Næsby Tawiah, Jens Kåre Rasmussen og Anne Charlton Chri-
stensen, pkt. 8
Odd Sinding og Camilla Saugstrup, pkt. 9

Dagsordenspunkt 1 – Velkomst ved handels- og udviklingsministeren

Handels- og udviklingsministeren indledte med at understrege vigtigheden af Udviklingspolitisk Råd som rådgivningsorgan for ministeren, og at han så frem til samarbejdet med Rådet. Ministeren understregede, at det fortsat var strategien for Danmarks udviklingssamarbejde, Retten til et Bedre Liv, der satte kursen for udviklingssamarbejdet. På handelsområdet havde man også en strategi, og synergifeltet mellem disse to strategier var et område, som ministeren gerne ville bruge kræfter på at udforske og udvikle, med udgangspunkt i samarbejdslandenes behov og ønsker. Hovedprioriteterne ville på udviklingssiden fortsat være fattigdomsbekæmpelse samt fremme af menneskerettigheder og vækst.

Handels- og udviklingsministeren var optaget af at fastholde en stærk opbakning til udviklingssamarbejdet i den danske befolkning og så frem til i samarbejde med Rådet om at skabe endnu stærkere ejerskab i befolkningen og formidle mere viden om de resultater, der skabes.

Dagsordenspunkt 2 – Synopsis for Landepolitikpapiret for Myanmar

Landepolitikpapiret for Myanmar giver retning for det samlede danske engagement i Myanmar (2016-2020). Politikpapiret har to strategiske målsætninger: 1) At bidrage til at fremme en fortsat demokratiserings- og reformproces, 2) At bidrage til at fremme en bæredygtig og ansvarlig økonomisk vækst herunder forbedring af levevilkår især i marginaliserede områder med etniske befolkningsgrupper.

Ambassaden redegjorde for den aktuelle politiske situation i Myanmar, som sætter rammerne for det nuværende og fremtidige danske engagement i landet. Der blev peget på betydningen af det kommende valg i 2015 og udfordringerne i forbindelse med fredsprocessen og de etniske konflikter, især i Rakhine staten. Ambassaden understregede Danmarks støtte til den politiske og økonomiske reformproces i Myanmar.

Udviklingspolitisk Råd var generelt positivt indstillet over for papiret. Flere medlemmer pegede på danske virksomheders muligheder i Myanmar og nødvendigheden af, at rammebetingelserne for investeringer i Myanmar forbedres, så den bæredygtige, ansvarlige vækst sikres. Det blev bemærket, at man med fordel vil kunne inddrage Danida Business Partnerships og have mere fokus på små og mellemstore virksomheder. Rådet påpegede ligeledes, hvordan virksomheders ansvar og tilgang til CSR kan være drivkræfter for værdier og udvikling i Myanmar. Enkelte medlemmer pegede på, at det ikke burde være nødvendigt at fremhæve, at danske virksomheder har en særlig forpligtelse til ansvarlig virksomhedsdrift, mens andre medlemmer fandt det vigtigt fortsat at fremhæve dette grundet landets svage lovgivning på området. Rådet anbefalede, at mulighederne for at skabe øget værditilvækst i Myanmar afsøges med henblik på at undgå simpel eksport af uforarbejdede råvarer. Rådet fremhævede desuden, at den danske vidensbase inden for forskning og innovation med fordel kunne involveres i højere grad.

Udviklingspolitisk Råd efterspurgte yderligere oplysninger om andre donorerers engagement i Myanmar mhp. at skabe et bedre overblik over, hvilken rolle Danmark spiller. Den planlagte udfasning af sundhedssektoren blev berørt, idet det fra Rådets side blev fremført, at tilvejebringelsen af økonomisk vækst hænger sammen med adgangen til basale sundhedsydelser.

Udviklingspolitisk Råd understregede potentialet for fremskridt og pegede samtidig på vigtigheden af en rettighedsbaseret tilgang. I den forbindelse blev der bl.a. henvist til udfordringerne med den manglende kapacitet i landet, og hvordan man bedst sikrede økonomisk vækst uden at gøre landet afhængig af bistand. Rådet opfordrede til, at der blev sat øget fokus på og foretaget en præcisering af den rettighedsbaserede tilgang, f.eks. arbejdstagerrettigheder og rettigheder til jord og naturressourcer.

Ambassaden pegede på vigtigheden af, at danske virksomheder bidrager til at højne standarder indenfor ansvarlig virksomhedsdrift og nævnte, at flere virksomheder allerede har efterspurgt rådgivning vedrørende dette. Myanmar har gennemgået en hastig udvikling de seneste år, og dette udviklingstempo kan ikke forventes at fortsætte fremover. Man er gået fra at arbejde i parallelle strukturer til nu at samarbejde med regeringen, men der er stadig behov for kapacitetsopbygning på alle niveauer. Andre donorerers engagement samt den rettighedsbaserede tilgang ville blive præciseret yderligere i den videre formulering af landepolitikpapiret.

Handels- og udviklingsministeren understregede, at formålet med landepolitikpapiret er at dække både det udviklingspolitiske engagement og mulighederne for at fremme danske handelsinteresser i Myanmar. Sigtet er at sikre bæredygtighed, idet Myanmar ikke ønsker at være afhængig af bistand. Derfor lægges der vægt på økonomisk vækst og på at udvikle produktionsvirksomheder i Myanmar. Han understregede, at Danmark naturligvis skal tage udgangspunkt i Myanmars egne behov. Ministeren fremhævede desuden virksomhedernes ansvar, da virksomhederne kan være med at ændre et samfund gennem respekt for f.eks. arbejdstagerrettigheder samt ret til sociale ydelser.

Formanden konkluderede, at det var et godt oplæg, og at man var enige om de store politiske og økonomiske udfordringer i Myanmar. Der var sket meget på kort tid, men de institutionelle forhold tager tid at ændre og er svære at forudsige. Danmark har en fortsat interesse i at påvirke den demokratiske og rettighedsbaserede udvikling og samtidig bidrage til at sikre økonomisk og bæredygtig vækst i Myanmar, herunder med fokus på basale sundhedsydelser, retten til jord og naturressourcer og en bæredygtig føderal struktur. Derfor opfordredes der til at bruge den danske vidensbase i arbejdet med at sikre virksomhedernes ansvar. Afsluttende blev vigtigheden af opmærksomhed på og samarbejde med andre donorer og EU understreget.

Dagsordenspunkt 3 – Synopsis for Landepolitikpapiret for Somalia

Landepolitikpapiret for Somalia giver retning for den danske regerings samlede engagement i Somalia (2014-2017). Politikpapiret har tre strategiske fokusområder; 1) statsopbygning baseret på inklusiv politik, 2) sikkerhed og retssikkerhed og 3) fattigdomsbekæmpelse, økonomisk vækst og forbedrede levevilkår.

Ambassaden Nairobi redegjorde for situationen i Somalia og de overordnede linjer i politikpapiret, herunder forslag til fremtidige fokusområder. Ambassaden understregede, at Somalia landeaftalen (Compact) fra september 2013 og den føderale regerings ”Vision 2016” banede vejen for Somalias politiske, økonomiske og sociale udvikling, mens sikkerheden fortsat udgjorde den største udfordring.

Udviklingspolitisk Råd foreslog for at styrke politikpapiret større fokus på uddannelse som en forudsætning for statsopbygning, korruptionsbekæmpelse og diasporaens rolle. Der opfordredes til en præcisering af, hvordan nultolerancen over for korruption skulle forstås, ligesom der blev spurgt til, hvordan den somaliske diasporas potentiale kunne anvendes til at fremme udviklingen i Somalia. Civilsamfundets betydelige rolle blev fremhævet, og der blev opfordret til at udarbejde en analyse af Somalias civilsamfund. Enkelte fremhævede nødvendigheden af, at der fra dansk side arbejdes aktivt for at støtte Somalias ratificering af internationale konventioner, f.eks. konventioner om arbejdstagerrettigheder og børnekonventionen.

Udviklingspolitisk Råd satte spørgsmålstegn ved politikpapirets strategiske princip om at anvende en bred tilgang og var bekymret for, at synopsen lagde op til et for bredt engagement. I den forbindelse blev donorkoordination fremhævet som en nødvendighed, ligesom vigtigheden af samarbejdet med EU blev understreget, herunder gennem eventuel fælles programmering. Enkelte spurgte endvidere til, hvordan begrebet føderalisme skulle forstås og satte spørgsmålstegn ved, hvorvidt det var fordelagtigt at støtte en statsdannelsesproces i et fragmenteret, klanbaseret samfund. Det blev foreslået at fokusere på at fremme den eksisterende, uformelle privatsektor, der p.t. fungerer relativt godt.

Udviklingspolitik Råd udtrykte behov for en mere detaljeret risikoanalyse i lyset af, at Somalia var et af verdens mest skrøbelige lande. Det blev desuden foreslået, at risiciene ved Danmarks engagement blev fremhævet yderligere i politikpapiret.

Ambassaden understregede, at politikpapiret beskrev hele Danmarks engagement i Somalia, hvorfor en bred tilgang var valgt. Det var ikke ensbetydende med, at Danmark vil yde finansiel støtte til alle sektorer. Uddannelse ville fortsat udgøre en prioritet, og muligheden for yderligere støtte til tekniske uddannelser ville blive undersøgt. Ambassaden var enig i, at den private sektor spillede en vigtig rolle i Somalias udvikling, ligesom civilsamfundet var afgørende for at sikre sociale ydelser i regionerne. Ambassaden forklarede, at man anvendte en nultolerance politik i forhold til korruption og gjorde en aktiv indsats for at følge skatteborgernes penge, så langt man kunne i overensstemmelse med gældende regler. En mere detaljeret risikoanalyse ville blive udarbejdet i forbindelse med landeprogrammet, idet en sådan analyse forudsatte konkrete mål og indikatorer. Ambassaden forklarede, at statsdannelsen var den føderale regerings prioritet, hvilket bl.a. afspejledes i regeringens "Vision 2016". Den føderale regering havde ejerskab til denne proces og gjorde en aktiv indsats for at inddrage de forskellige lokalsamfund med henblik på at sikre regionerne den fornødne legitimitet i Mogadishu.

Handels- og udviklingsministeren understregede, at ministeriets nultolerance over for korruption ikke var ensbetydende med, at man trak stikket der, hvor man oplevede korruption. Til gengæld forfulgte man korruptionssager og ville samtidig sikre den fornødne åbenhed. Han fandt, at det kunne være interessant på et senere møde at tage en mere indgående tematisk drøftelse af ministeriets anti-korruptionsindsats og princippet om nul-tolerance. Ministeren fremhævede desuden, at uddannelse udgjorde en dansk prioritet.

Formanden sammenfattede, at der var tale om et godt landepolitikpapir, der med fordel kunne styrkes på følgende områder; 1) en nærmere afklaring af det nærmere indhold i den føderalisme, der med rette anses for at være vejen frem i Somalia, 2) øget fokus på eksisterende, uformelle mekanismer f.eks. inden for den private sektor, herunder burde man bygge videre på erfaringer

gerne fra Somaliland samt støtte til uddannelse, civilsamfund, små og mindre virksomheder og 3) præcisering af risikoanalysen, som var særlig vigtig i lyset af, at engagementet indebærer høje politiske, sikkerhedsmæssige og finansielle risici.

Dagsordenspunkt 4 – Politik til støtte for civilsamfundet

Politikken vil angive retning for Danmarks støtte til civilsamfundet i udviklingslandene med udgangspunkt i den overordnede udviklingspolitiske strategi "Retten til et bedre liv". Efter en ekstern høring af udkast til politikken blev den fremlagt i UPR med henblik på drøftelse.

Handels- og udviklingsministeren orienterede om processen for udarbejdelsen af politikken, herunder den brede inddragelse af både danske og udenlandske civilsamfundsorganisationer. I den eksterne høring af politikudkastet havde flere høringssvar udtrykt tilfredshed med politikken indhold, bl.a. med den rettighedsbaserede tilgang, fokus på arbejdstagerrettigheder og styrkelsen af civilsamfundets råderum. Der var indkommet forslag om at inkludere strategiske serviceydelser i politikken, gøre afsnit om privatsektorsamarbejde skarpere samt om at sætte større fokus på bekæmpelse af ulighed og fremme af ligestilling.

Udviklingspolitisk Råd udtrykte generelt stor opbakning til dokumentet samt ros til processen omkring udarbejdelsen, da kommentarer til politikudkastet var blevet taget alvorligt og mange var indarbejdet i det nuværende udkast. Der var ligeledes tilfredshed med, at politikken medtager EU's rolle ift. et styrket civilsamfund, men det blev efterspurgt, at politikken også adresserer EU finansiering og kohærens. Der var spørgsmål til, om der nu ville blive udarbejdet vejledninger eller handlingsplaner for implementeringen af politikken. Flere rådsmedlemmer kommenterede afsnittet om de aktuelle globale udfordringer og politikudkastets formuleringer om sociale medier og bevægelser. Der var ligeledes kommentarer om, at grænserne mellem civilsamfund, stat og privat sektor ville være mere flydende i fremtiden, ligesom også civilsamfundets råderum varierede fra stat til stat og ofte blev begrænset af regeringer. Det var derfor vigtigt, at der var åbenhed over for at afprøve nye samarbejdsformer, f.eks. med nye bevægelser, menneskerettighedsaktivister (individer) og den private sektor. Her blev Danida Business Partnerships nævnt, da flere rådsmedlemmer mente, at virksomhederne direkte burde opfordres til at samarbejde med civilsamfundet. Det var vigtigt at understrege, at civilsamfundets rolle i forhold til grøn vækst indeholdt meget mere end blot en rolle som vagthund. Der blev stillet spørgsmål til, om der var afsat midler nok til civilsamfundsorganisationer, der ikke havde rammeaftaler, samt til fordelingen af midler fra CSR-puljen i 2013.

Handels- og udviklingsministeren konstaterede, at der var fuld opbakning til det generelle indhold af politikken, og at det nu blot var mindre justeringer, der skulle til.

Udviklingspolitisk direktør anførte, at det ikke var tanken, at der nu skulle udarbejdes handlingsplaner for implementering af politikken. Der ville naturligvis følge et arbejde i forhold til at udbrede indholdet af politikken, og det kunne f.eks. ske via videokonferencer med repræsentationerne eller lignende. Man ville måle implementeringen gennem allerede eksisterende monitoringsmekanismer. Konkret ville man også se på, hvordan man f.eks. via Danida Business Partnerships kunne knytte civilsamfundet og den private sektor tættere sammen.

Formanden sammenfattede, at der i Rådet var stor støtte til politikudkastet, som var grundigt gennemarbejdet. Det var nu et spørgsmål om den konkrete implementering. Det var vigtigt til stadighed at være opmærksom på udviklingen i civilsamfundet og overlap med staten og den private sektor. Opdaterede analyser af civilsamfundet og dets funktion og råderum var derfor nødvendige.

Dagsordenspunkt 5 – Forskningsredegørelsen 2013

Forskningsredegørelsen 2013 giver en samlet oversigt over tilsagn og aktiviteter indenfor Danidas støtte til udviklingsforskning i 2013. Forskningsredegørelserne produceres årligt og drøftes i UPR som inspiration til Danidas arbejde på forskningsområdet. UPR havde desuden fået udleveret den reviderede strategiske ramme for dansk støtte til udviklingsforskning.

Handels- og udviklingsministeren oplyste, at den nye strategi for dansk støtte til udviklingsforskning var færdig og tilgængelig på Udenrigsministeriets hjemmeside. Danske institutioner ville fortsat være vigtige partnere, men vægten i den samlede indsats forskydes, så en større del mere direkte afspejler ønsker i prioritetslandene. Den planlagte koncentration på færre lande havde været genstand for en del diskussion i høringsprocessen, men tilgangen ville blive fastholdt i lyset af de positive erfaringer fra andre nordiske lande samt ønsket om at opnå bedre resultater. Programmet ”Building Stronger Universities II” var blevet reformuleret. Det var ambitionen, at forskningsresultaterne i højere grad skal anvendes af de relevante aktører i prioritetslandene og i Danmark.

Udviklingspolitisk Råd var generelt positiv over for redegørelsen. Der var tilslutning til det syddrevne forskningssamarbejde, men vigtigheden af et stærkt forskningsmiljø i Danmark blev også fremhævet. Det blev påpeget, at det øgede fokus på det syddrevne samarbejde risikerer at favorisere lande med veletablerede og stærke universiteter, mens det vil blive vanskeligere at lave forskning i skrøbelige stater. Der var generel enighed om vigtigheden af bedre kommunikation af forskningsresultaterne, der blev henvist til DFID’s gode arbejde og erfaringer på dette område, og der blev spurgt til, hvad Udenrigsministeriet selv ville gøre for at fremme kommunikation. Der blev spurgt til overvejelserne vedrørende fastlæggelse af forskningstemaer og til resultaterne af ReCom programmet. Rådsmedlemmerne havde forskellige holdninger til studieprogrammet, hvor et mindre antal studerende støttes i at tage master uddannelser i Danmark. Endelig blev der spurgt til indstillingen til at støtte danske forskeres ansøgninger om EU-midler.

Handels- og udviklingsministeren fremhævede, at det syddrevne samarbejde lå i naturlig forlængelse af principperne for det øvrige udviklingssamarbejde. Der blev ikke taget midler fra danske forskere, men man ville lade landene i syd vælge temaer og danske samarbejdspartnere. Ministeriet havde ladet sig inspirere af DFID vedrørende kommunikation af forskningsresultater. Man havde introduceret krav om policy-briefs, etableret et forsknings-website, afholdt forskningsseminarer i Danmark samt arrangeret årsmøder i prioritetslandene. De nye forskningstemaer på de norddrevne projekter afspejlede Rådets tidligere forslag. Temaerne for de syddrevne projekter var bestemt af landene selv. ReCom havde afholdt flere resultatseminarer, der forelå mange delstudier på dets hjemmeside, og man var ved at færdiggøre et antal sammenfatninger samt én overordnet publikation. Muligheder for at facilitere EU-finansiering var

indskrevet i strategien på opfordring fra danske forskningsinstitutioner. Endelig blev det nævnt, at der det seneste år var givet store bevillinger via Det Strategiske Forskningsråd til udviklingsforskning, bl.a. inden for sundhed.

Formanden sammenfattede, at der var bred tilslutning til redegørelsen. Det syddrevne forskningssamarbejde rejste nogle problemstillinger i forhold til, at nogle lande kommer i fokus samt i forhold til at fastholde et solidt og bredt udviklingsforskingsmiljø i Danmark. Formanden fremhævede, at det danske forskningsmiljø i stigende grad har fokus på EU-midler, og at spørgsmålet var, om disse midler i tilstrækkelig grad kommer udviklingsforskningen til gode. Endeligt beklagede formanden, at der ikke havde været tilstrækkelig tid til at behandle spørgsmålet om nexus mellem forskning, udvikling, innovation og anvendelse af forskningsresultater.

Dagsordenspunkt 6 – Konceptnoter for organisationsstrategier

Handels- og udviklingsministeren oplyste, at der var tale om organisationsstrategier for nogle af de største modtagere af dansk multilateral udviklingsbistand, nemlig UNDP, UNFPA, UNICEF, UN Women, Global Partnership for Education (GPE) og Global Environment Facility (GEF). Formålet med organisationsstrategierne var at beskrive rationalet for det danske samarbejde med organisationerne. Strategierne indeholdt en redegørelse for mål, de opnåede resultater, opfølgingsarbejdet og for de finansielle bidrag, Danmark yder til samarbejdet med organisationerne. Danmark har haft mangeårigt samarbejde med alle organisationerne, og der var også tidligere været udarbejdet organisationsstrategier for de fleste af dem. Der var tale om en form for kalibrering af det hidtidige samarbejde, som byggede på organisationernes egne strategier og på Danmarks prioriteter og erfaringer fra det hidtidige samarbejde.

Ministeren understregede, at strategierne ikke ville være et fælles produkt, men derimod danske prioriteringer, der beskriver, hvad der var vigtigst for Danmark, og hvad man lagde vægt på, at der blev arbejdet med i de enkelte organisationer.

FN-missionen i New York fremhævede fire tværgående temaer i konceptnoterne for UNDP, UNFPA, UNICEF og UN Women. For det første var udgangspunktet for alle fire noter, hvordan organisationerne kunne fremme danske udviklingspolitiske prioriteter. Disse prioriteter var godt reflekteret i organisationernes egne strategiske planer, som lå til grund for de danske strategier. Desuden var den danske menneskerettighedsbaserede tilgang integreret på tværs af alle konceptnoterne. For det andet havde de fire noter alle fokus på post-2015 dagsordenen, der i disse år præger organisationernes normative arbejde. For det tredje var der et stærkt fokus på reformdagsordenen og arbejdet med at gøre organisationerne mere transparente, omkostnings-effektive og resultatorienterede samt gøre dem i stand til at arbejde bedre sammen. Danmark støttede således op om igangværende reformprocesser hos bl.a. UNDP og UNICEF. Disse var nødvendige, særligt grundet den pressede ressourcesituation hos flere af organisationerne. Et andet vigtigt middel til at sikre større effektivitet var nytænkning, som Danmark ville støtte gennem de kommende innovationsfaciliteter med alle fire organisationer. For det fjerde var det et mål at skabe større komplementaritet mellem det multilaterale og bilaterale samarbejde. FN-missionen havde således konsulteret grundigt med danske ambassader i prioritetslande, hvis erfaringer ville blive indarbejdet i strategierne.

Kontoret for Udviklingspolitik og Globalt Samarbejde oplyste, at Global Partnership for Education (GPE) udgør en vigtig del af den danske multilaterale støtte til uddannelsesområdet. Der er tale om en relativt ny organisation, der har udviklet sig til et unikt partnerskab med deltagelse af både multilaterale og bilaterale donorer, den private sektor, civilsamfundet, interesseorganisationer og ikke mindst udviklingslandene selv. Organisationen lagde vægt på at sikre nationalt ejerskab af uddannelsesindsatserne for at sikre bæredygtighed og uddannelse til alle. GPE's støttemodel var fattigdomsorienteret og skulle frem for alt have en katalytisk effekt. GPE's finansieringsmodel sikrede også, at udviklingspartnerlandene selv bidrog finansielt til sektoren. Endelig udgjorde organisationen en unik platform til at udveksle erfaringer fra sektoren samt for partnerne til at koordinere og harmonisere arbejdet i uddannelsessektoren. Danmark havde betydelig indflydelse i organisationen og sad bl.a. i bestyrelsen.

Kontoret for Grøn Vækst redegjorde for samarbejdet med Global Environment Facility (GEF), der forekom at være inde i en god udvikling. Det skyldes ikke mindst, at formanden Naoko Ishii (Japan) siden sin tiltrædelse i 2012 havde arbejdet på at gøre GEF mere strategisk med fokus på målbare resultater og bagvedliggende årsager til verdens klima- og miljøforringelser. I de seks prioriteter for det danske samarbejde med GEF blev der lagt vægt på at gøre organisationen mere effektiv i forhold til at måle resultaterne af sit arbejde og på at forkorte projektperioden. Herudover blev der lagt vægt på arbejdet med at fremme synergier mellem de forskellige indsatsområder inden for klima og miljø. Desuden prioriteredes ligestilling, arbejdet med at integrere GEF's politikker i national udviklingsplaner samt anti-korrupsionsarbejdet. Strategiske spørgsmål til diskussion fremadrettet var, hvorvidt GEF skulle lægge større vægt på fattigdomsorientering i lyset af, at GEF ikke er en traditionel udviklingsorganisation. Et andet spørgsmål til diskussion var eventuelle ændringer i GEF's arbejde og indsatsområder i takt med, at den grønne klimafond blev operativ.

Udviklingspolitisk Råd var positiv over for de fremlagte prioriteter for det danske samarbejde med organisationerne i de kommende år. Der blev spurgt til den overordnede danske strategi på det multilaterale område, og hvordan ministeren så prioriteringen af multilateral bistand i forhold til bilaterale indsatser fremadrettet. De omtalte reformtiltag blev hilst velkommen, mens der blev spurgt til, hvordan andre donorer vurderer og finansierer af organisationerne stemte overens med den danske tilgang. Endelig blev det understreget, at organisationernes indsatser i nogle lande blev udført under særdeles vanskelige vilkår.

Udviklingspolitisk Råd bemærkede, at det med fordel kunne fremhæves, hvorledes der tænkes på tværs af organisationsstrategierne for henholdsvis UNICEF og GPE på uddannelsesområdet og pegede på vigtigheden af at sikre fokus på uddannelse på alle niveauer samt i katastrofesituationer. Endeligt lagde man vægt på, at GPE i støtten til nationale uddannelsesstrategier arbejder for, at disse omfatter al uddannelse, herunder tekniske uddannelser.

Handels- og udviklingsministeren henviste til den Multilaterale Analyse fra 2013, som angav, hvordan de enkelte organisationer blev vurderet og samtidigt beskrev de overordnede retningslinjer for Danmarks multilaterale samarbejde. Ministeren fandt det vigtigt, at Danmark var et af de lande, som klart bakkede op om det multilaterale system, og han hilste en fremtidig temadrøftelse i rådet af det multilaterale udviklingssamarbejde velkommen.

FN-missionen bemærkede, at der blev lagt vægt på at sikre, at de forskellige organisationers arbejde komplementerer hinanden. Det blev desuden understreget, at Danmark indgik i tæt dialog med andre donorer omkring organisationernes resultater og præstationer. Der var dog ikke mange andre lande, der prioriterede generelle kernebidrag så højt som Danmark. I det hele taget var faldende kernebidrag et problem, som bl.a. bevirkede, at organisationerne på landeni-veau brugte uforholdsmæssig meget tid på at rejse midler til deres aktiviteter.

Kontoret for Udviklingspolitik og Globalt samarbejde nævnte, at der pågår et arbejde i GPE, hvor også bl.a. Unicef sidder i bestyrelsen, mht. at definere GPE's rolle i humanitære situationer. Endvidere oplystes det, at GPE fremmer en holistisk tilgang til uddannelse ved at støtte nationale uddannelsesplaner, som gerne skal omfatte al uddannelse.

Formanden konkluderede, at der var bred tilslutning til konceptnoterne og at der ville finde en tematisk drøftelse af det multilaterale samarbejde sted i Rådet.

Dagsordenspunkt 7 – Global Green Growth Institute

Konceptnoten for organisationsstrategien vedr. GGGI danner baggrund for Danmarks samarbejde med GGGI for perioden 2014-16. Udkastet indeholder følgende prioritetsområder: 1) konsolidering af aktiviteterne, 2) integration af GGGI's tre arbejdsspor "grøn vækst planlægning og implementering", "forskning og viden", samt "offentlig-privat samarbejde", 3) en åben og inklusiv dialog med borgere, civilsamfund og erhvervsliv, 4) integration af fattigdomsreduktion i GGGI's arbejde, 5) global indflydelse, 6) styrkelse af økonomiske og administrative regler og procedurer, og 7) udvikling og implementering af en fokuseret strategi, inkl. et resultatrammeverk med konkrete mål og indikatorer.

Handels- og udviklingsministeren redegjorde for de overordnede linjer i konceptnoten for organisationsstrategien og understregede, at GGGI's formål lå i forlængelse af regeringens prioriteter, at Danmark var en af GGGI's grundlæggere, og at GGGI var en innovativ organisation, som arbejder på en anden måde end andre organisationer, og som blev betragtet som legitim blandt udviklingslande. Endvidere redegjorde ministeren for de danske prioriteter for samarbejdet.

Chefen for Udviklingsfaglige Tjeneste sammenfattede konklusionerne fra appraisal-rapporten, som var ved at blive færdiggjort efter missionen til Mongoliet, Rwanda og Seoul, hvor GGGI havde været yderst imødekommende og åbent havde stillet al materiale, teamet bad om, til rådighed. Det var relevant at støtte GGGI, som med base i Sydkorea og dygtige folk i marken havde formået at placere sig som en tillidsfuld partner for udviklingslandene. Fremadrettet blev Danmark anbefalet, at 1) engagere sig aktivt i strategi-arbejdet, 2) arbejde for fattigdomsorientering, herunder fsva. landevalg, 3) arbejde for konsolidering af GGGI's aktiviteter i langt færre (5-7) lande, 4) arbejde for reel integration af GGGI's tre arbejdsspor, 5) arbejde for gennemførelse af tilstrækkelige analyser af potentielle interessenter før valg af samarbejdspartnere, 6) arbejde for en sammenhæng mellem strategi for arbejdet og sekretariatets størrelse samt flytning af ansatte fra hovedkontor til landene, 7) arbejde for en større erfarings- og vidensudveksling internt i organisationen og 8) arbejde for passende administrative og finansielle styringssystemer taget GGGI's størrelse og virkemåde i betragtning.

Bemærkningerne fra civilsamfundets repræsentanter i Udviklingspolitisk Råd tog udgangspunkt i det studie, som var blevet udarbejdet af IBIS, Folkekirkens Nødhjælp, Mellempolkeligt Samvirke og CARE Danmark sideløbende med Udenrigsministeriets appraisal for at belyse, i hvilken grad GGGI's foreløbige resultater levede op til principperne for god udviklingsbistand og klimafinansiering. Studiet havde i høj grad bekræftet appraisal-konklusionerne vedrørende styrker og svagheder i GGGI's arbejde. Især blev det fremhævet, at organisationen ikke havde formået systematisk at integrere fattigdomsorientering, inklusion af marginaliserede grupper, inddragelse af civilsamfundet og rettighedsaspekter i sit arbejde.

Flere rådsmedlemmer var ikke overbeviste om, at GGGI havde demonstreret merværdi. GGGI kom særligt til kort hvad angik fattigdomsaspekter og civilsamfundsinddragelse, hvorfor der særligt blev udtrykt skepsis over for at finansiere halvdelen af bevillingen over den fattigdomsorienterede ramme. Skriftlige bemærkninger fra et enkelt medlem forud for mødet gik i samme retning. Flere medlemmer anbefalede, at der i stedet blev arbejdet videre med en et-årig bevilling i stedet for en tre-årig. En række medlemmer fandt, at der burde føres skærpet opsyn med organisationen, og at der bør opstilles nogle klare kriterier for hvilke forudsætninger, der skal være opfyldt, inden evt. forlængelse af bevillingen kan finde sted. Endvidere anbefalede en række medlemmer en indsats for at genopbygge GGGI's troværdighed i offentligheden, idet der var bekymring over GGGI's betydning for det samlede billede af det danske udviklingssamarbejde. Flere medlemmer satte spørgsmålstegn ved den oprindelige beslutning fra dansk side om at deltage i opbygningen af en ny organisation i stedet for at satse på eksisterende organisationer med veletablerede regler, procedurer og arbejdsgange. Der blev efterlyst en sammenhængende strategi for, hvordan Danmark ønskede den internationale struktur på det grønne område skulle se ud, og der var ønske om en vurdering af den samlede klimapulje. Endelig blev der spurgt ind til bevillingsprocessen, herunder hvordan regeringen kunne træffe beslutning om støtte for bl.a. gennemførelse af appraisal.

Handels- og udviklingsministeren redegjorde for bevillingsprocessen, herunder at appraisal er en del af bevillingsgrundlaget. Efter bevillingskomitemødet i maj skal bevillingen i finansudvalget til juni. For regeringens beslutning om at igangsætte bevillingsprocessen vejede det tungt, at man selv havde været med til at etablere GGGI. GGGI var syd-baseret, blev opfattet og arbejdede anderledes end andre og havde adgang til regeringsrepræsentanter på højt niveau. En plads i bestyrelsen krævede en tre-årig bevilling, men der var tale om årlige udbetalinger med betingelser – ikke en blankocheck. Ønsket om at fortsætte støtten lå i forlængelse af den almindelige tilgang også til danske civilsamfundsorganisationer, hvor man ikke afbrød et samarbejde med en partner pga. problemer, men hvor man blev og bidrog til at rette op.

Formanden konkluderede, at der var konsensus om problemanalysen. GGGI manglede en klar strategi, ikke mindst hvad angik fattigdomsorienteringen. Der var behov for at opbygge GGGI's renommé i offentligheden, ellers kan sagen skade den samlede opfattelse af det danske udviklingssamarbejde. Endelig udtrykte flere medlemmer, at de ikke kunne bakke op om en bevilling på 90 mio. kr. over tre år, men anbefalede, at der i stedet blev givet en mindre et-årig bevilling, gerne under forudsætning af, at der blev ført skærpet opsyn med organisationen.

Dagsordenspunkt 8 - Status på omlægning til flere rammeorganisationer

Udviklingspolitisk Råd orienteredes om processen for at strømline støtten til styrkelse af civilsamfundet gennem danske folkelige organisationer, herunder indgåelse af et antal nye rammeaftaler og udvikling af en ressourceallokeringsmodel (RAM). To nye rammeorganisationer vil blive omfattet af forslag til finanslov 2015, nemlig WWF (World Wide Fund for Nature, Verdensnaturfonden) og Ghana Venskabsgrupperne. Dette vil bringe det samlede antal rammeorganisationer op på 17. Der er foreløbig ikke planer om at indgå yderligere rammeaftaler.

Udviklingspolitisk direktør orienterede om den seneste strategiske omlægning af civilsamfundsstøtten, som betyder, at der fra 2015 vil være i alt 17 rammeorganisationer på finansloven. Tallet omfatter i alt 11 nye rammeorganisationer i tillæg til de 6 ”gamle” rammer. Ud over den administrative effektivisering giver omlægningen også mulighed for styrket strategisk dialog med rammeorganisationerne.

Udviklingspolitisk direktør oplyste endvidere om den nye ressource allokering model (RAM), som vil bidrage til forbedret måling og sammenligning af organisationernes resultater. Der lægges vægt på dokumentation af resultater baseret på reelle forandringsprocesser, der demonstrerer de danske folkelige organisationers tillægsværdi i forhold til samarbejdet med partnerne. Samtidig prioriteres forudsigelighed i bevillingsreguleringerne. RAM vurderingen vil blive foretaget hvert fjerde år, og der vil blive taget stilling til behov for eventuel justering af modellen, når de første erfaringer med den praktiske anvendelse er indhøstet.

Udviklingspolitisk Råd havde ingen bemærkninger til orienteringen.

Dagsordenspunkt 9 – Mundtlige orienteringer

Udviklingspolitisk direktør orienterede kort om aktuelle samarbejder.

Dagsordenspunkt 10 – Eventuelt

Et af rådets medlemmer havde ønsket at drøfte høringsfristerne på Danida Transparency, idet han fandt, at høringsperioden for landepolitikpapiret for Myanmar havde været for kort.

Udviklingspolitisk direktør oplyste, at ministeriet naturligvis havde forståelse for, at der var ønske om så lang en høringsperiode som muligt, men henledte opmærksomheden på, at der i processen med at færdiggøre strategier og programmer er mange frister og høringer, og at Udenrigsministeriet på denne baggrund finder det rimeligt med en høringsperiode på 14 dage (10 arbejdsdage).

Udviklingspolitisk direktør understregede, at høringsperioden for dette landepolitikpapir havde fulgt de samme retningslinjer som andre dokumenter, og at landepapiret havde været i høring i en periode på 14 dage. I fastsættelsen af fristen på de 10 arbejdsdage var der blevet taget højde for eventuelle helligdage, mens perioder med vinterferie og efterårsferie måtte betragtes som almindelige arbejdsdage.

Udviklingspolitisk Råd havde ingen bemærkninger til redegørelsen.

Formanden oplyste, at UPR som følge af lov om DIIS skal udpege to medlemmer til DIIS' bestyrelse med henblik på indtrædelse heri pr. 1. juli 2014, og at der fra DIIS' side lægges vægt på, at bestyrelsesmedlemmerne besidder enten forskningserfaring eller analyseforankring på det udviklingspolitiske område. Formanden anmodede om, at medlemmerne indstillede kandidater til at varetage de to bestyrelsesposter til formandskabet for UPR, som på den baggrund ville træffe beslutning om Rådets to medlemmer af DIIS bestyrelse.